

Accountantsverslag 2020

Gemeente Berkelland

DEFINITIEF
25 mei 2021

Aan de Raad van de gemeente Berkelland
Postbus 200
7270 HA Borculo

Doetinchem, 25 mei 2021
474001/HdF/NK

Geachte raad,

Wij hebben de jaarrekening 2020 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van de uitkomsten vanuit onze controle onder uw aandacht.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van burgemeester en wethouders. Wij geven hierbij een controleverklaring.

U heeft ons voor de controle van de jaarrekening 2020 3 aandachtspunten meegegeven. Hierover rapporteren wij in dit verslag. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening en de interne beheersing.

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst met de auditcommissie op 30 juni 2021 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris, de concernopdrachtgever bedrijfsvoering en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Inleiding

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing
oordeel

3. Corona en de
jaarstukken

4. Aandachtspunten
Raad

5. Jaarrekening

6. Interne beheersing

7. SiSa

8. Onze
verantwoordelijkheid

9. Afsluiting

Wij hebben de jaarrekening 2020 van uw gemeente gecontroleerd. Wij informeren u in dit verslag over de bevindingen uit onze controle. De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

Goedkeurende oordelen

Als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt, kunnen wij een goedkeurend oordeel geven voor de getrouwheid en rechtmatigheid. De geconstateerde fouten en onzekerheden blijven binnen onze materialiteitsgrenzen.

Uit onze controle kwamen een aantal aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn in de voorliggende versie verwerkt.

De totale onzekerheden voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid bedragen € 2,5 miljoen en het totaal aan rechtmatigheidsfouten € 1,2 miljoen.

Covid-19

De Covid-19-crisis heeft ook veel effect op uw organisatie en medewerkers gehad. De gemeente heeft op diverse onderdelen ondersteuning verleend aan (kwetsbare) burgers en maatschappelijke organisaties. In de jaarrekening 2020 is een apart hoofdstuk opgenomen over (financiële) gevolgen van de Covid-19-crisis.

Interne beheersing op orde

Wij hebben tijdens de interimcontrole de interne beheersing beoordeeld. Wij concluderen dat een deel van de processen voldoen aan de daaraan te stellen eisen en een aantal niet.

Wij hebben in de managementletter verbeterpunten aan het College geadviseerd.

1. Kernpunten

Vanaf 2021 verandert de rechtmatigheidscontrole. Het College neemt dan een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De inrichting en uitvoering van verbijzonderde interne controle bij uw gemeente voldoet in belangrijke mate aan de nieuwe eisen.

In de managementletter hebben wij een top 3 van risico's voor de jaarrekening samengesteld. De specifiek door ons uitgevoerde maatregelen hebben ertoe geleid dat de prestaties voldoende konden worden aangetoond, dat de bouwleges volledig zijn verantwoord maar dat er nog voor 15 leveranciers onrechtmatigheden zaten in de aanbestedingen.

Financiële positie

De financiële positie van uw gemeente is goed. Het sluitend houden van de begroting is een uitdaging.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij vonden de samenwerking transparant en plezierig. Wij hebben door omstandigheden vertraging opgelopen in het controleproces. Er zijn enkele verbeterpunten die we samen evalueren.

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2020 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt, welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 50.000 aan u te rapporteren.

2. Onderbouwing oordeel

Omschrijving (bedragen X € 1.000)	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
	Fouten	Onzekerheden	Fouten	Onzekerheden
Uitgaven zorgaanbieders WMO en Jeugd		1.490		1.490
WMO en jeugd continuïteitsbijdrage		206		206
Persoonsgebonden budget (SVB)	15	802	61	802
Europese aanbestedingen			1.152	
Totaal	15	2.498	1.213	2.498
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	1.321			
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	3.964			

De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken, en hebben daarom geen invloed op de strekking van ons oordeel.

Ook bij de controle van de Sisa-bijlage en de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op de strekking van ons oordeel.

Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programma-verantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening.

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

Uitgaven zorgaanbieders WMO en jeugd

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2020 voor een bedrag van € 11 miljoen WMO en jeugd uitgaven controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 1,5 miljoen, is geen controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag moeten wij als onzekerheid in de controleverschillen meenemen.

Continuïteitsbijdrage WMO en jeugd

In de periode van maart tot en met juni 2020 was door de lockdown een deel van de leveringen van de zorg niet mogelijk. Het Rijk heeft voorgesteld de zorgaanbieders door te betalen om onnodige faillissementen te voorkomen. De zorgaanbieders hebben een zogenaamde continuïteitsbijdrage ontvangen ter compensatie van deze periode. Voor uw gemeente gaat het om een bedrag van € 576.000. Tegenover deze bijdragen staan geen prestaties. Voor deze bijdragen heeft de gemeente een finale beslissing genomen. Dit bedrag is expliciet afgestemd met de zorgaanbieders. Hier kan niet op worden teruggekomen.

Een aantal zorgaanbieders heeft deze finale afstemming niet bevestigd, voor een bedrag van in totaal € 206.000. Dit bedrag is ook als onzeker aangemerkt.

2. Toelichting oordeel

Persoonsgebonden budget

Voor de toekenning van een persoonsgebonden budget (PGB) is een consulent gemandateerd. In 2020 is geen interne controle uitgevoerd op het toekenningsproces van een persoonsgebonden budget. De uitnutting van het beschikbaar gestelde budget wordt door de consulenten niet zichtbaar bewaakt. De prestatie is aan de hand van een steekproef bevestigd door de burgers. Er zijn in 2020 geen fraudesignalen van de Sociale Verzekeringsbank ontvangen.

Wij hebben het College geadviseerd om bij de toekenningen van de PGB een toetsing uit te laten voeren door een tweede persoon om zo de onzekerheid van € 802.000 in de verstrekking van PGB's te kunnen reduceren.

Uw gemeente heeft van de Sociale Verzekeringsbank een brief ontvangen waaruit blijkt dat er fouten en onzekerheden zijn ontstaan bij de Sociale Verzekeringsbank. Deze tellen mee in het oordeel van uw gemeente. Dit is 1,87% voor de WMO-PGB en 2,68% voor de Jeugd-PGB. In totaal is er een rechtmatigheidsfout van € 61.000.

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

Europese aanbestedingen

Wij hebben alle aanbestedingen van leveranciers waaraan over de periode 2017-2020 meer dan € 214.000 is geleverd onderzocht op het juist toepassen van de Europese aanbestedingsregels.

Uit onze controle-uitkomsten over 2020 blijkt dat de inkopen bij nog 15 leveranciers niet conform de Europese aanbestedingsregels zijn verricht. De totale inkopen in 2020 bij deze leveranciers bedroegen € 1.152.000 en betreffen ook in jaarrekening 2020 verantwoorde lasten. Een nadere onderbouwing van de leveranciers en de bijbehorende bedragen zijn intern beschikbaar.

Op basis van de bevindingen van de controle 2018 en 2019 zijn acties ondernomen door nieuwe Europese aanbestedingen uit te schrijven. Echter door de lange looptijd van een aanbestedingsprocedure valt een deel van de inkopen in 2020 nog onder het oude contract van 2018 en is daarmee nog als fout aan te merken.

In 2020 is verdere input gegeven in de organisatie aan de verbetering van dit proces om de centrale regie te verbeteren. De capaciteit van het team Inkoop is uitgebreid. De inkopen die via het team Inkoop lopen, worden volgens de Europese aanbestedingsrichtlijnen uitgevoerd, maar nog niet alle omvangrijke inkopen zijn Europese aanbesteed.

Wij hebben het College geadviseerd toe te zien op de volledigheid van het contractenregister dat de basis vormt voor een tijdige en rechtmatige aanbesteding.

2. Toelichting oordeel

Wij hebben het College geadviseerd een aanbestedingskalender op te stellen op basis van het contractenregister om zo tijdig te kunnen signaleren dat contracten opnieuw afgesloten moeten worden.

Daarnaast hebben wij het College geadviseerd het belang van het rechtmatig inkopen structureel onder de aandacht te brengen bij alle budgetbeheerders.

Wij hebben tevens het College geadviseerd door het invoeren van een digitaal bestelportaal de te volgen inkoopprocedure af te dwingen.

De Covid-19-crisis heeft grote impact, ook op uw organisatie. Het heeft effect op uw medewerkers en burgers. In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan de financiële effecten van de Covid-19-crisis.

Algemeen

In de jaarstukken is in de inleiding een toelichting opgenomen op de gevolgen van Corona voor de gemeente. Daarin wordt verwezen naar de raadsinformatie van maart 2021 over de financiële gevolgen van Corona. In de bijlage financieel overzicht bij deze raadsinformatie is een overzicht opgenomen van het effect van de lasten en de baten als gevolg van Corona over 2020. Per saldo zijn er € 335.000 meer inkomsten ontvangen. Per programma is wel een nadere toelichting gegeven op de effecten van Corona op de te bereiken doelstellingen en maatregelen.

De totale lasten over 2020 bedragen € 9,5 miljoen waar een vergoeding van het Rijk van € 9,8 miljoen tegenover staat. Een nadere analyse van deze bedragen is niet gegeven.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

De steunmaatregel Tozo is door de GR Sociale Dienst Oost Achterhoek uitgevoerd. De SDOA heeft de uitvoering uitbesteed aan ROZ Hengelo (O). De uitkomsten van de controle zijn positief en zijn in het accountantsverslag van de GR Sociale Dienst Oost Achterhoek opgenomen.

3. Corona en de jaarstukken

Continuïteitsbijdrage WMO en jeugd

Hiervoor verwijzen wij u naar de toelichting op het oordeel (hoofdstuk 2).

Steunmaatregelen: risico op staatssteun

Staatssteun is een overheidsmaatregel en mag geen invloed hebben op de markt. Krijgt een bedrijf staatssteun, maar de concurrenten niet, dan kan dit leiden tot oneerlijke concurrentie. Daarom is staatssteun bijna altijd verboden. In het afgelopen jaar is door diverse gemeenten financiële steun verleend aan bedrijven of instellingen vanwege de Corona-gevolgen.

Berkelland heeft in 2020 geen financiële steun - anders dan de hieronder genoemde subsidies - verleend aan organisaties.

Subsidie verstrekkingen

In de periode maart t/m mei 2020 is aan een aantal instellingen subsidie verstrekt zonder dat hier een prestatie tegenover heeft gestaan.

Wij hebben het College geadviseerd om kaders te stellen inzake de niet-geleverde prestaties bij verstrekte subsidies. Het College heeft over deze kaderstelling in mei 2021 een besluit genomen.

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

4. Aandachtspunten Raad

Speerpunten en bevindingen

Speerpunt 1: Voorkomen van fraude

Dit onderwerp is actueel gelet op verschillende berichten in de media over fraude in andere gemeenten. Dit is voor de Auditcommissie de aanleiding om de accountant te laten onderzoeken hoe de interne controle en het inkoopproces in de gemeente Berkelland is geregeld en welke aanbevelingen er gedaan kunnen worden. Overigens is het goed te melden dat de accountant bij de controle rapporteert als hij of zij signalen ziet waarbij hij het vermoeden heeft van fraude.

Bevindingen

De in 2020 in de media verschenen fraude is met name ontstaan als gevolg van het opstellen van valse facturen, zonder dat daar een prestatie aan ten grondslag lag voor de desbetreffende gemeente. Dit risico hebben wij bij de gemeente Berkelland ook onderkend en daarvoor verwijzen wij u naar risico 2 van de top 3 risico's.

Budgetbeheerders zijn bevoegd tot bestellen, ontvangen van goederen/diensten en het autoriseren van facturen. Er is geen tweede medewerker die tekent voor ontvangst van de goederen/diensten. Jaarlijks wordt in het kader van de verbijzonderde interne controle een steekproef gedaan op het bewijs van de geleverde goederen en/of diensten. Bij deze toets wordt ook de juistheid van de verwerking in de financiële administratie beoordeeld (BTW en juiste kostensoort, juiste programma).

Wij hebben het College geadviseerd

- *Het vier-ogen-principe geautomatiseerd af te dwingen, waarbij een budgetbeheerder bestelt en een andere medewerker autoriseert voor de geleverde prestatie;*
- *De onderbouwing van de geleverde goederen en/of diensten digitaal vast te leggen bij iedere factuur;*
- *De kwaliteit van de onderbouwingen van de geleverde prestatie steekproefsgewijs middels verbijzonderde interne controle uit te (blijven) voeren.*

In de organisatie is aangegeven dat dit advies onderdeel is van het plan van aanpak 'procesverbetering inkoop en aanbesteding' dat in 2021 wordt uitgevoerd.

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

4. Aandachtspunten Raad

Speerpunten en bevindingen

Bevindingen

Frauderisicoanalyse

In december 2019 is door KPMG een frauderisico-inventarisatie opgesteld. Hierin staan de risico's met betrekking tot het inkoopproces zoals wij deze ook onderkennen in de top 10. De organisatie gaat in 2021 aan de slag met de opvolging van de aanbevelingen die in de rapportage staan vermeld. Dit betreft onder meer de aandachtsgebieden cultuur & gedrag, zorg, belangenverstremgeling, aanbestedingen en informatiebeveiliging.

Nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik

In 2019 hebben wij het College geadviseerd een nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik op te stellen waarin de filosofie, algemene uitgangspunten en risicoanalyse maar ook maatregelen ter voorkoming en afdoening van misbruik en oneigenlijk gebruik zijn opgenomen. Geadviseerd wordt deze nota vast te laten stellen door de Raad. Een dergelijke nota is niet wettelijk verplicht voorgeschreven omdat ervan uit wordt gegaan dat in de bestaande regelgeving veelal op adequate wijze rekening wordt gehouden met de relevante maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Een dergelijk overkoepelende nota informeert de Raad over de risico's en de getroffen maatregelen.

Het College geeft aan voorrang aan de opvolging van de aanbevelingen van de frauderisico analyse te geven, ten opzichte van het opstellen van een nota misbruik en oneigenlijk gebruik.

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

4. Aandachtspunten Raad

Speerpunten en bevindingen

Speerpunt 2: Rechtmatigheidsverantwoording

Door de komende wetwijziging moet het college vanaf het boekjaar 2021 de rechtmatigheidsverantwoording zelf afgeven in de jaarrekening. Op dit moment verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel inzake de getrouwheid én rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Door deze wijziging komt het zwaartepunt van de controle bij de organisatie te liggen. De accountant geeft in de toekomst nog wel de controleverklaring af met een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college, die in de jaarrekening wordt opgenomen. Doordat de organisatie zich op deze wijziging dient voor te bereiden is gekozen om de rechtmatigheidsverantwoording extra aandacht te geven in de jaarrekening van 2020 en met de accountant te kijken of de organisatie daar klaar voor is. De raad krijgt over de rechtmatigheidsverantwoording en over de keuzemogelijkheden van de raad nog extra informatie van het college. Dit is met de Auditcommissie afgesproken.

Bevindingen

Over het jaar 2021 ligt de uitdaging voor het College in de jaarstukken een rechtmatigheidsverantwoording voor de Raad op te stellen. Het College geeft daarin aan dat zij heeft gehandeld binnen de wet- en regelgeving van de financiële rechtmatigheidsvereisten. Het oordeel van de accountant zal vanaf dat jaar alleen een getrouwheidsoordeel zijn, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording een onderdeel is.

De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de totale controle van de jaarstukken. Hoewel er nog onzekerheden zijn over de precieze invulling, vormt een goede interne controle de basis voor het kunnen verstrekken van de rechtmatigheidsverantwoording.

Het voorstel voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van het wetsvoorstel 'Versterking decentrale rekenkamers'.

Of het invoeringsjaar van de rechtmatigheidsverantwoording daadwerkelijk het verslagjaar 2021 zal zijn, is afhankelijk van de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers. Het streven is nog steeds om met ingang van 2021 de rechtmatigheidsverantwoording te laten gelden.

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

4. Aandachtspunten Raad

Speerpunten en bevindingen

Speerpunt 2: Rechtmatigheidsverantwoording

Bevindingen

De verantwoordingsgrens is een door de gemeenteraad vastgesteld bedrag, waarboven het College van B&W de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves. De gemeenteraad is vrij om binnen de eerdergenoemde bandbreedte de grens te bepalen.

Een mogelijkheid is om te differentiëren tussen de verantwoordingsgrens en de uit te voeren werkzaamheden. De verantwoordingsgrens kan bijvoorbeeld gesteld worden op 3% om een te gedetailleerde verantwoording te voorkomen.

De verbijzonderde interne controle kan op 1% controletolerantie worden uitgevoerd om zo aan te sluiten bij de grenzen van de accountantscontrole. *Wij adviseren deze percentages aan te houden.*

Het doel van de rechtmatigheidsverantwoording is met name om een groeiproces in gang te zetten dat gericht is op verbetering van de bedrijfsvoering en de interne beheersing van de processen. Het uitvoeren van verbijzonderde interne controle helpt de organisatie in control te komen.

In de managementletter van januari 2021 is een aantal adviezen opgenomen om te komen tot een samenhangend geheel voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. De status van de adviezen wordt hierna weergegeven.

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

4. Aandachtspunten Raad

Speerpunten en bevindingen

Speerpunt 2: Rechtmatigheidsverantwoording

Actiepunt	Status
<i>Het aanpassen van het controleprotocol, financiële verordening en controleverordening na de definitieve wetswijziging. In de financiële verordening zal de Raad de verantwoordingsgrenzen aangeven;</i>	Onderhanden: In afwachting van het aannemen van het definitieve wetsvoorstel.
<i>Het vast laten stellen van het intern auditplan door het COO en het College;</i>	Het Intern controleplan is door het COO goedgekeurd. Aan college- en raadsvoorstel wordt momenteel gewerkt.
<i>De opzet en bestaan van AO/IB voor materiële processen in kaart brengen ter onderbouwing van de betreffende controleaanpak per proces;</i>	Opzet en bestaan van AO/IB voor materiële processen zal in 2021 in kaart worden gebracht.
<i>Het aanmerken van proceseigenaren per te controleren proces;</i>	Dit vraagstuk zal in 2021 managementaandacht moeten krijgen.
<i>Het gebruik maken van standaard checklijsten gebaseerd op het normenkader;</i>	Auditsoftware Checkpoint IC is aangeschaft en wordt nu geïmplementeerd. De auditsoftware wordt door de gevoed met de landelijke wet- en regelgeving maar ook de meest gebruikelijke gemeentelijke bepalingen zoals (inkoopbeleid) worden vermeld. <i>Wij hebben het College <u>geadviseerd</u> te beoordelen of alle toetspunten uit de verordeningen van de gemeente Berkelland opgenomen zijn in Checkpoint IC.</i>

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

4. Aandachtspunten Raad

Speerpunten en bevindingen

Speerpunt 2: Rechtmatigheidsverantwoording

Actiepunt	Status
<i>Het tijdig, gedurende het jaar, uitvoeren van de werkzaamheden;</i>	De VIC voor de meest materiële processen (inkoop en aanbesteding, sociaal domein, Wabo) is gestart met behulp van de auditsoftware Checkpoint IC. Op korte termijn wordt de VIC voor de processen personeel en salarissen en gemeentelijke belastingen opgestart.
<i>Het bewaken van de uniformering en de uitvoering van de werkzaamheden;</i>	Wordt door het gebruik van de auditsoftware Checkpoint IC geborgd.
<i>Het opstellen van standaard rapportages inzake de uitkomsten;</i>	Wordt in 2021 verder opgepakt
<i>Het structureel inplannen van de bespreking van de uitkomsten met de proceseigenaar;</i>	Wordt in 2021 verder opgepakt
<i>Het periodiek rapporteren over de bevindingen aan het COO, het College en de auditcommissie;</i>	Wordt in 2021 verder opgepakt
<i>Het monitoren van de aanbevelingen.</i>	Wordt in 2021 verder opgepakt

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

4. Aandachtspunten Raad

Speerpunten en bevindingen

Speerpunt 3: Aansluiting van de cijfers en de P&C documenten

De jaarrekening is gebaseerd op de administratie en planning & control cyclus (P&C) van de gemeente. De accountantscontrole neemt daarom het onderliggende systeem ook mee in zijn controle. Ook neemt de accountant de financiële en controleverordening mee in de controle. Het is gebleken dat de tabellen en de bijbehorende tekst in de P&C documenten onvoldoende op elkaar aansluiten, maar ook de aansluiting van de teksten en getallen uit de P&C documenten onderling. Daarom stellen wij u voor om de accountant dit te laten onderzoeken voor het boekjaar 2020.

Bevindingen

In de organisatie is extra capaciteit en tijd ingeruimd voor de check tussen de tabellen van het jaarverslag en de jaarrekening. Daarnaast zijn er meerdere koppelingen gelegd tussen de financiële administratie en de software voor het opmaken van het jaarverslag. Verdere innovatie wordt ook ingebracht middels de verdere uitrol van het project P&C.

De begroting 2021 is op diverse verplichte BBV onderdelen aangepast, waar mogelijk beperkt tot de wettelijk voorgeschreven informatie.

Wij hebben het College geadviseerd in gesprek te gaan met de raad om de hoeveelheid tabellen en cijfers verder te reduceren.

Wij hebben de jaarstukken (het jaarverslag en de jaarrekening) beoordeeld en in dit document geen inconsistenties geconstateerd.

Tussen de primitieve begroting in de begrotingsapp van de gemeente Berkelland en de primitieve begroting zelf zijn wel verschillen geconstateerd:

- In de begrotingsapp wordt de primitieve begroting inclusief het dekkingsplan getoond in het overzicht baten en lasten per programma en sluit daarmee op een resultaat van nihil. Op basis van het raadsbesluit is het dekkingsplan de eerste begrotingswijziging in 2020 en hoort derhalve niet mee genomen te worden in de primitieve begroting.
- De begroting van het overzicht baten en lasten per taakveld is echter zonder het dekkingsplan opgenomen en sluit daarmee op een resultaat van -920.

Wij hebben het College geadviseerd de begroting in alle documenten consistent te verwerken.

Nadere toelichting jaarstukken

5. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotingsrechtmatigheid

Overige bevindingen

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2020 en de financiële positie van uw gemeente op 31 december 2020.

Saldo van lasten en baten 2020

Het saldo van de lasten en baten over het jaar 2020 bedraagt € 6,9 miljoen positief, tegenover een begroot resultaat van nihil.

Het resultaat van € 6,9 miljoen wordt voor € 1,5 miljoen verklaard door resultaten in de grondexploitaties. Voor het overige wordt een resultaatverklaringen gegeven in de analyse van het resultaat in de inleiding. Voorgesteld wordt een deel van de middelen in 2021 in te zetten (€ 1,5 miljoen), € 1,1 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Bouwgrondexploitatie en € 4,3 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting.

Opvallend is het overschot van € 6,9 miljoen in 2020 ten opzichte van een overschot van € 6,9 miljoen in 2019. Beide jaren wordt meer dan 90% van het resultaat als incidenteel aangemerkt. Na 3 jaar worden lagere lasten niet meer als incidenteel, maar als structureel aangemerkt volgens het Besluit Begroting en Verantwoording.

Wij hebben het College geadviseerd de voordelige afwijking ten opzichte van de begroting nader te analyseren op de oorzaak van de positieve afwijkingen en hierop eventueel de begroting in de komende jaren aan te passen.

5.1 Financiële positie

ANALYSE 2020 TOV 2019 (bedragen X €1.000)	resultaat 2020		resultaat 2019	
GREX	1.546	i	793	i
Bedrijfsvoering personeel	1.066	i	1.376	i
Afrekening SDOA	682	i	1.045	i
Algemene uitkering	1.463	i	355	i
Kosten begeleide participatie (SW)	687	i/s	601	i
Omzet detachering SW	329	i/s		
Onvoorzien	200	i	200	i
Riolering	-318	i	593	i
ODA	175	i	184	i
WMO en jeugd (Zin enPGB)			-1.732	i/s
Bijdrage N18			647	i
Verkoop Grolseweg	-211	i		
Bouwleges	262	i		
OZB			160	i/s
Omgevingswet			350	i
BCF GR's			271	i/s
bedrijfsvoering ontwikkelkosten			531	i
Ondersteuning SDOA			227	i/s
Statushouders / powervrouwen			220	i
Diversen	1.014	i/s	1.148	i
Totaal	6.895		6.969	
Totaal incidenteel	6.437		6.377	
	93%		92%	

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2020 en de financiële positie van uw gemeente op 31 december 2020.

5.1 Financiële positie

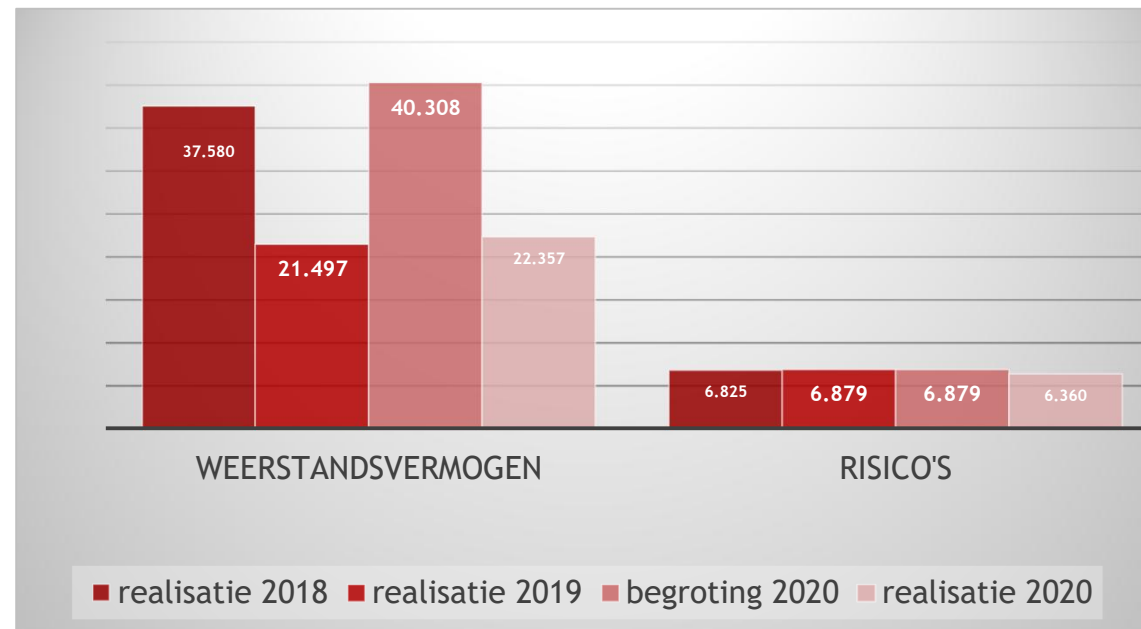
Financiële positie en weerstandsvermogen

Het eigen vermogen van uw gemeente bedraagt per jaareinde € 93 miljoen, waarvan € 22 miljoen beschikbaar is in de algemene reserve.

Uw gemeente beschikt volgens de door de organisatie gemaakte berekeningen en risico-inschattingen over voldoende weerstandsvermogen, zowel incidenteel als structureel. Er is € 22,3 miljoen beschikbaar tegenover € 6,3 miljoen berekende risico's. Bij de resultaatbestemming wordt rekening gehouden met de minimale grenzen van het noodzakelijke weerstandsvermogen.

Schuldpositie

Uw gemeente heeft per 31 december 2020 voor een bedrag van € 51 miljoen leningen opgenomen. Deze zijn met € 7 miljoen toegenomen ten opzichte van 2019. De solvabiliteit is in 2020 ten opzichte van 2019 afgenomen van 53,2% tot 50%. Met 50% is dit volgens de Provincie Gelderland voldoende. In het beleid bestemming overschotten is door Berkelland een grens van 35% als voldoende aangemerkt.

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken 2020

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

De structuur van de jaarstukken is ten opzichte van voorgaand jaar verbeterd. Uw gemeente kent 11 programma's. Een beknopte tekstuele toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en de realisatie wordt in de jaarrekening - na het overzicht van baten en lasten - gegeven. Per programma wordt in het jaarverslag een inhoudelijke analyse van de resultaten gegeven.

Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

De paragrafen hebben eenzelfde indeling als de programma's. In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee u inzicht krijgt in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Deze informatie is nu opgesteld op basis van de 3-W-vragen.

Wij hebben het College in 2019 geadviseerd de paragrafen in te delen als een dwarsdoorsnede van de programma's en de indeling van de 3-W-vragen daarbij niet te gebruiken.

Verder hebben wij geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2020.

5.2 Kwaliteit jaarstukken

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd.

Voor de opmerkingen ten aanzien van de gewijzigde begroting verwijzen wij u naar paragraaf 5.3 begrotingsrechtmatigheid.

Voor het overige hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Verloop van de controle

Het proces van het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2020 zodanig gepland om aan de auditcommissie de gecontroleerde jaarrekening eind mei 2021 voor te kunnen leggen.

De afwikkeling is vergeleken met de planning wat vertraagd. Als gevolg van privé-omstandigheden - veroorzaakt door Corona - heeft het controleproces langer in beslag genomen dan gepland.

Voorafgaand aan de accountantscontrole waren de concept jaarstukken gedeeltelijk gereed.

Wij evalueren het controleproces nog gezamenlijk met de organisatie, zodat we kunnen blijven verbeteren.

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2020 op rechtmatigheid gecontroleerd.

Begrotingsrechtmatigheid

De Raad heeft besloten met 11 programma's te werken. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. Het College legt verantwoording af over de besteding op de programma's. Wij hebben gecontroleerd of de begrotingsregels door het College zijn nageleefd.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) heeft in navolging van de gemeentewet het budgetrecht van de Raad toegelicht. In artikel 17 van het BBV wordt voorgeschreven dat de raad de begroting vaststelt op het niveau van baten en lasten per programma.

In de jaarstukken is een aantal begrotingswijzigingen verwerkt waar geen expliciet raadsbesluit aan ten grondslag ligt, zoals de wijzigingen als gevolg van de verdeling van het centraal geraamde personeel en de centraal geraamde onderhoudskosten.

In bijlage 1 bij de jaarrekening - de aansluittabel begroting - zijn een aantal begrotingswijzigingen opgenomen die impliciet door de Raad zijn vastgesteld via de bestuursrapportage. Voor een aantal begrotingswijzigingen hebben wij niet kunnen vast stellen of deze impliciet of expliciet zijn vastgesteld door de Raad. Dit betreft wijzigingen welke zijn doorgevoerd na de Bestuursrapportage.

5.3 Begrotingsrechtmatigheid

Wij hebben het College geadviseerd in de raadsvoorstellen de lasten en baten per programma vóór wijziging op te nemen en ná wijziging, zoals het Besluit Begroting en Verantwoording dit voorschrijft (art. 18 BBV) en dit expliciet door de Raad te laten vaststellen.

Wij hebben het College tevens geadviseerd in de slotwijziging aan het einde van het jaar een overzicht van de definitieve begroting vast te laten stellen door de Raad.

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2020 gecontroleerd op rechtmatigheid.

- **Programma's**

Op basis van de aangepaste begroting waarin alleen de begrotingswijzigingen zijn opgenomen die onderbouwd zijn met een **expliciet** raadsbesluit is de conclusie van de begrotingsrechtmatigheid het volgende:

Bij 8 programma's zijn de lasten binnen de begroting gebleven en daarmee zijn deze lasten rechtmatig geweest.

Bij 3 programma's is de begroting overschreden.

De oorzaak van de overschrijding van het programma Plezierig wonen is voldoende toegelicht in de jaarrekening.

De oorzaak van de overschrijding van het programma werken en ondernemen in een sterke regio en Sport is meer ! zijn niet toegelicht in de jaarrekening.

Tegenover de overschrijding van werken en ondernemen in een sterke regio staan meer baten. Deze overschrijding wordt derhalve gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (Tozo).

De overschrijding van de kosten bij het programma Sport is meer! Is veroorzaakt doordat de onderhoudskosten centraal worden begroot. Deze begrotingswijziging is impliciet door de raad geautoriseerd bij de Bestuursrapportage. Dit heeft tot gevolg dat de overschrijding past binnen het bestaande beleid en daarmee niet als onrechtmatig wordt aangemerkt.

5.3 Begrotingsrechtmatigheid

- **Kredieten**

In de jaarstukken is geen overzicht opgenomen van de beschikbaar gestelde kredieten en daarop uitgegeven bestedingen. Het verband van de beschikbaar gestelde kredieten tussen de begroting en de subadministratie is niet eenduidig vast te stellen.

Wij hebben het College geadviseerd de besteding van de kredieten inzichtelijk te maken in de jaarstukken en voor eventuele overschrijdingen autorisatie aan de Raad te vragen.

Programma (*€ 1.000)	Lasten Begroting obv raadsbesluiten	Lasten 2020	Overschrijding
Plezierig wonen	3.574	5.795	-2.221
Werken en ondernemen in een sterke regio	27.719	33.504	-5.785
Sport is meer!	2.925	3.033	-108

Hier informeren wij u over de uitkomsten op het gebied van de getrouwheid

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist, dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en de verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen.

De grootste lichten wij hieronder kort toe:

1) Grondexploitatie

Er is sprake van 15 bouwgronden in exploitatie. Er zijn geen nieuwe grondexploitaties in 2020 ingesteld. Voor de berekening van de verwachte resultaten in de actieve grondexploitaties heeft uw college uitgangspunten geformuleerd, zoals 2% indexering voor de lasten en 0% voor de baten. De baten zijn nog gebaseerd op de grondprijzenbrief uit 2013. In 2021 zal een actualisatie van de grondprijzen plaatsvinden naar aanleiding van een te verrichten marktonderzoek. Wij vinden deze uitgangspunten acceptabel en consistent aan voorgaande jaren.

5.4 Overige bevindingen

De uitgangspunten en de geactualiseerde exploitaties worden ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd via de nota MPG (juni 2021). De nota MPG is een overzichtelijke weergave met alle informatie over de grondexploitaties.

Eind 2020 zijn er geen exploitaties met een - resterend - verwacht verlies.

Op de winstgevende projecten is in 2020 € 1.546.000 winst verantwoord. De winsten en bijstellingen worden verrekend met de bestemmingsreserve Grondexploitatie.

De exploitaties hebben na 2020 nog een te verwachten winst van € 1,2 miljoen. De gehanteerde uitgangspunten - als basis voor deze winstverwachting - zijn naar onze mening acceptabel.

De voorraad is voor € 0,66 afgewaardeerd met een voorziening. Deze voorziening is ten behoeve van het risico van demografische ontwikkelingen - in 2011 gevormd - en is voldoende onderbouwd.

Hier informeren wij u over de bevindingen op het gebied van de getrouwheid

Vervolg schattingen

2) Voorziening pensioen en wachtgeld (voormalig personeel)

De voorziening pensioen voor wethouders is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze zijn door een derde partij opgesteld. De gehanteerde rekenrente van 0,082% is conform de circulaire van het Rijk.

Voor de voorziening voor wachtgeld zijn de lopende verplichtingen opgenomen. De voorziening is daarmee (ook) volledig.

3) Voorziening riolering

De voorziening riolering is gebaseerd op het Watertakenplan 2019-2023 en is voor deze jaren toereikend.

4) Voorziening dubieuze debiteuren

Ultimo 2020 heeft uw gemeente vorderingen op diverse partijen. Door de organisatie is een inschatting gemaakt van de inbaarheid van deze vorderingen. Voor de debiteuren is een voorziening gevormd van € 392.000. Dit ligt in lijn met voorgaand jaar. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten van de berekeningen van deze voorzieningen.

5) Vennootschapsbelasting

Uw gemeente is vanaf 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

5.4 Overige bevindingen

Op basis van een integrale beoordeling van alle activiteiten zijn de grondexploitatie en werken voor derden aangemerkt als VPB-plichtig door het in concurrentie treden en het behalen van structurele winst. De aangiften over de jaren 2016 tot en met 2018 zijn ingediend maar nog niet vastgesteld door de Belastingdienst. Het belastbaar bedrag voor deze jaren is negatief. Het verrekenbare verlies van € 1 miljoen is toegelicht onder de balans.

Overige bevindingen

Kosten verbonden partijen

De gemeente Berkelland heeft een deel van haar taken overgedragen aan gemeenschappelijke regelingen. De lasten van deze organisaties komen ten laste van de exploitatie van de gemeente Berkelland. De lasten van GR VNOG zijn in deze jaarstukken gebaseerd op concept cijfers omdat de definitieve cijfers op dat moment nog niet voorhanden waren.

Wij hebben het College geadviseerd hierop te acteren.

Inkoopfacturen

Op basis van onze controle hebben wij geconstateerd dat een aantal facturen niet is toegerekend aan het juiste boekjaar. Het bedrag is beperkt van omvang.

Wij hebben het College geadviseerd facturen juist toe te rekenen aan een boekjaar.

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Samenvatting Managementletter

Bij de interimcontrole hebben wij de wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding van de interimcontrole hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter van 19 januari 2021 aan het College gerapporteerd. Deze hebben wij op 28 januari 2021 besproken met de auditcommissie.

Ons beeld van de algemene beheersing

De governance is ingericht. Integriteit en fraudepreventie hebben de aandacht.

Er is sprake van een hoog ambitieniveau om plannen te realiseren. De PDCA cyclus vraagt voortdurende de aandacht van de organisatie. Er lopen diverse projecten om de financieel organisatorische zaken verder op orde te krijgen. De verslaggeving in de P&C cyclus is verbeterd en wordt doorontwikkeld.

Enkele adviezen uit de managementletters van voorgaande jaren zijn in 2020 opgevolgd. Diverse adviezen zijn onderhanden en enkele zijn nog niet gestart. Er zijn door ons ook nieuwe aanbevelingen gedaan.

Planning & control cyclus

In 2019 zijn de P&C cyclus als geheel, de processen en de afzonderlijke documenten door een externe adviseur beoordeeld. De uitkomsten zijn in de auditcommissie besproken. Op basis van het rapport is een plan van aanpak opgesteld.

6. Interne beheersing

Diverse adviezen zijn in 2020 opgepakt, zoals de leesbaarheid en overzichtelijkheid verbeteren, evenals een training voor budgethouders en budgetbeheerders. In de komende periode worden nog een aantal punten opgepakt, zoals het aanscherpen van de rollen, taken en verantwoordelijkheden en het aanscherpen van de verbindingen tussen de activiteiten en de budgetten.

Normenkader 2020

Het normenkader voor 2020 is vastgesteld in maart 2021. Hierin ontbreken 22 landelijke wetten. Een opgave hiervan is intern beschikbaar.

Wij hebben het College geadviseerd het normenkader voor 2021 voor afsluiting van het kalenderjaar voor te leggen aan de Raad, inclusief de ontbrekende wet- en regelgeving.

Intern inkoopbeleid

In de gepubliceerde versie van het intern inkoopbeleid (publicatie op www.overheid.nl) ontbreken de ondergrenzen voor het enkelvoudig onderhands, meervoudig onderhands en nationaal openbaar aanbesteden. Dit intern inkoopbeleid is geen onderdeel van het normenkader en daarmee geen onderdeel van onze controle.

Desondanks hebben wij het College geadviseerd het gepubliceerde interne inkoopbeleid volledig te maken.

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Risico's interne beheersing

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden moeten verrichten om dit risico te verlagen. Hieronder geven wij kort weer welke van deze werkzaamheden zijn uitgevoerd:

1. Naleving Europese aanbestedingsregels

Wij hebben op basis van een spendanalyse over 2017-2020 de inkopen groter dan € 214.000 integraal gecontroleerd op de juiste inkoopprocedure voor wat betreft de Europese aanbestedingsregels. Hieruit bleken 15 onrechtmatigheden. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 1.

2. De prestatielevering is voldoende vastgesteld

Wij hebben op basis van een steekproef vastgesteld dat er voldoende onderbouwingen zijn voor de levering van de ingekochte goederen en diensten, waaruit blijkt dat deze ten goede komen aan de gemeente Berkelland.

3. Risico op volledigheid baten bouwleges

In 2020 is de software applicatie voor het verstrekken van bouwleges gewijzigd. Door het ontbreken van inzicht in de afgegeven vergunningen en een automatische koppeling tussen het afgeven van de vergunning en de daarbij behorende facturenstroom, was een risico ontstaan in de volledigheid van de baten.

6. Interne beheersing

Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole de integrale aansluiting tussen de verstrekte vergunningen en de verantwoorde opbrengst beoordeeld en vastgesteld dat de baten volledig zijn verantwoord.

WMO en jeugd 2^e half jaar

In januari 2021 hebben wij een detailcontrole uitgevoerd op de toekenningen van WMO en jeugd. De uitkomsten waren positief voor wat betreft de rechtmatigheid van de lasten (materiële rechtmatigheid).

Wij hebben het College geadviseerd kritisch te zijn op de tijdigheid van de afgegeven beschikkingen en daarmee te voldoen aan de formele rechtmatigheid.

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter / boardletter gerapporteerd.

IT omgeving

Vanuit onze rol als accountant besteden we aandacht aan de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde omgeving. Dit onderzoek is niet primair gericht op cybersecurity. Uit onderzoek en uit de praktijk blijkt echter dat veel bedrijven nog niet ‘cybersecure’ zijn. De risico’s worden onderschat, wat vervolgens leidt tot onvoldoende beveiligingsmaatregelen. Informatiebeveiliging is namelijk geen eenmalige exercitie, maar een continu proces. Aanvallers zitten immers niet stil en er komen steeds nieuwe bedreigingen onze kant op. Dit betekent dat zelfs organisaties die op het eerste oog goed beveiligd zijn zich toch moeten blijven wapenen tegen de gevaren van een cyberaanval. In de blog “Hoe Cybersecure is jouw organisatie?” staan enkele voorbeelden hoe u dit als organisatie kan beoordelen, zie hiervoor: <https://stolwijk Kennisnetwerk.nl/blog-hoe-cybersecure-is-jouw-organisatie/>

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole gecontroleerd. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we in een beperkte mate op de automatiseringsomgeving van uw organisatie.

6. Interne beheersing

ENSIA 2020

Vanuit de ENSIA audit 2020 blijkt de gemeente Berkelland niet geheel te voldoen aan de voor het onderzoek geselecteerde informatiebeveiligingsnormen op basis van de ENSIA systematiek. In alle gevallen zijn er goede richtlijnen opgesteld en maatregelen getroffen en zijn die ook nageleefd. Op enkele onderdelen kon naleving onvoldoende worden aangetoond of was de beschikbare evidence voor IT auditor onvoldoende. Voor de bevindingen zullen verbeterplannen worden opgesteld. De uitkomsten van de ENSIA audit zijn aan u ter beschikking gesteld.

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2020 d.d. 8 april 2021.

7. SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Geen	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
F9	Regeling Specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Geen	n.v.t.	N.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_Totaal 2019	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2021 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2020 d.d. 8 april 2021.

7. SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2021 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2020 d.d. 8 april 2021.

7. SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H4	Specifieke uitkering Sport	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2021 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2020 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Onderdeel van de jaarrekening is de SiSa bijlage. Met deze bijlage legt het College verantwoording over de besteding van Rijksbijdragen af aan het Rijk.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 1.321.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3.963.000 (3% van de lasten). Voor SiSa en voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2020 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

8. Onze verantwoordelijkheid

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

Tekenend accountant	50
Controleteam	890

Dank u voor de samenwerking

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de raad, op de website van uw gemeente, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant.

Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

9. Afsluiting

Samen
Frisse-blik
Zeggen-wat-je-ziet Kwaliteit
Ervaren
Nieuwkomer

Ambitie
Sparringspartner Gemeentekennis Proactief Andere-benadering Dichtbij Netwerk
Betrokken

Toegevoegde waarde die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overzicht, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverlag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl